

ΕΕΛ/ΛΑΚ

Εταιρεία Ελεύθερου Λογισμικού /Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα

Λ. Μεσογείων 56, Αμπελόκηποι, 115 27 Αθήνα, info@ellak.gr, Τηλ: 210 7474271, Fax: 210 7474252

Αθήνα, 06 Μαΐου 2015
Αρ. Πρωτ. 237/ΔΣ

Προς: Υπουργό Οικονομικών, κ. Γιάννη Βαρουφάκη
Αν. Υπουργό Οικονομικών, κ. Δημήτρη Μάρδα
Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, κ. Νικόλαο Βούτση
Αν. Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, κ. Γεώργιο
Κατρούγκαλο

Κοιν/ση: Γραφείο Πρωθυπουργού

Θέμα: Τροπολογία που αφορά τη Διάγεια (Αρ. Τροπολογίας: 105/46 30.4.2015)

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Σε συνέχεια της επιστολής της ΕΕΛ/ΛΑΚ με αρ. Πρωτ. 229/ΔΣ για την τροπολογία 105/46 30.4.2015 με τίτλο "[1.Ανάρτηση πράξεων ανατροπής ανάληψης υποχρεώσεων στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ. 2. Τροποποιήσεις διατάξεων των άρθρων 79, 104, 161, 163, 165, καθώς και του άρθρου 167 του ν.4270/2014\(ΦΕΚ Α 143\)](#)" η οποία κατατέθηκε στο σχέδιο νόμου «Εκδημοκρατισμός της διοίκησης- Καταπολέμηση Γραφειοκρατίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Αποκατάσταση Αδικιών και άλλες διατάξεις» και σύμφωνα με την απάντηση που έδωσε ο κ. Μάρδας κατά τη συζήτηση στη Βουλή ανέφερε ότι με την τροπολογία:

“Μετατίθεται απλά και μόνο ο χρόνος ανακοίνωσης στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ των πληρωμών που γίνονται στις 31 Δεκεμβρίου, παραδείγματος χάριν και πηγαίνουν στις 31 του Γενάρη. Αυτό γίνεται. Διευκολύνει τη Διοίκηση.”

Σύμφωνα με το το άρθρο 4 παρ. 2 του νόμου 3861/2010 το οποίο αρχικά ανέφερε:

“2. Με εξαίρεση τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου, οι λοιπές πράξεις που κατά τον παρόντα νόμο αναρτώνται στο Διαδίκτυο **δεν εκτελούνται**, εάν δεν έχει προηγηθεί η ανάρτησή τους στο Διαδίκτυο κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο.”

και στη συνέχεια αντικαταστάθηκε με το άρθρο 23 του ν. 4012/2013 ακολούθως:

“2. Με εξαίρεση τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου, οι λοιπές πράξεις του άρθρου 2 αναρτώνται στο διαδίκτυο κατά τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο και **ισχύουν από την ανάρτησή τους.**”

Με την αντικατάσταση αυτή, ισχυροποιήθηκε περαιτέρω η Διαύγεια, καθώς η πράξη της ανάρτησης αποτελεί πλέον προϋπόθεση όχι απλά για την εκτελεστότητα αλλά και για την ισχύ των σχετικών πράξεων.

Αντιθέτως, με την τροπολογία που προτείνετε δημιουργείται σοβαρό ρήγμα τόσο στη λειτουργία όσο και στις αρχές της Διαύγειας και ένα εξαιρετικά αρνητικό προηγούμενο για μελλοντικές νομοθετικές παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να αποδυναμώσουν ουσιαστικά τη Διαύγεια.

Ειδικότερα:

(α) Δεν πρόκειται για μια απλή μετάθεση ημερομηνίας, αλλά για ουσιαστική αλλοίωση του χαρακτήρα της Διαύγειας: Ο σκοπός της σύνδεσης της Διαδικτυακής ανάρτησης με την ισχύ μιας απόφασης της διοίκησης έχει ακριβώς το στόχο της άμεσης θέσης της δράσης της διοίκησης στον δημόσιο έλεγχο. Η διαφοροποίηση μεταξύ χρόνου έκδοσης και ισχύος της πράξης είναι πλήρως και καταφανώς αντίθετος στο ratio legis της Διαύγειας. Επιπλέον, καταστρατηγεί μία από τις βασικές αρχές στις οποίες έχει δεσμευτεί η Ελλάδα απέναντι στο [Open Government Partnership](#), δηλαδή αυτήν της ενεργητικής και εξ ορισμού διαφάνειας: η υπονόμηση της Διαύγειας είναι σίγουρο ότι θα επιφέρει μείωση της αξιολόγησης της χώρας μας στους διεθνείς δείκτες ανοικτής διακυβέρνησης και πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία και θα αποτελέσει πλήγμα για μια πολιτική για την οποία υπάρχει διακομματική συναίνεση εδώ και πέντε πολύ δύσκολα χρόνια. Πέραν αυτού η σύνδεση ανάρτησης και ισχύος έχει ήδη ενσωματωθεί σε ροές διαδικασιών των δημοσίων φορέων καθώς και ως βασική παραδοχή σε πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου και του Ιδιωτικού τομέα στα οποία τυχόν καταστρατήγηση της βασικής αρχής θα απαξιώσει τα εν λόγω συστήματα και θα επαναφέρει τα προβλήματα στα οποία η Διαύγεια έχει δώσει λύση.

(β) Δεν αφορά σε μία μικρή ή περιφερειακή απόφαση της διοίκησης, αλλά αποτελεί οριζόντιο και κεντρικό μέτρο: Η τροπολογία που επιχειρείτε αφορά στις πράξεις ανάκλησης δαπανών για το σύνολο των αποφάσεων της δημόσιας διοίκησης. Με τις πράξεις ανατροπής ανάκλησης υποχρέωσης ενδέχεται να αλλάξει ουσιαστικά η εικόνα του απολογισμού ενός οικονομικού έτους. Το πλήγμα για τη διαφάνεια είναι ουσιαστικό.

(γ) Η τροπολογία έρχεται σε αντίθεση με την αρχή της αναλογικότητας: είναι απορίας άξιο γιατί η κυβέρνηση επιλέγει να μεταβάλει την ουσία ενός θεσμού όπως η Διαύγεια, αντί, απλά, να διασυνδέσει τα πληροφοριακά συστήματα των δημοσίων φορέων με αυτά της Διαύγειας. Επιλέγεται μια ρύθμιση στο επίπεδο του νόμου για το σύνολο των φορέων και όχι για συγκεκριμένη χρονική περίοδο, αντί να διορθωθεί το πραγματικό πρόβλημα που είναι είτε η βελτίωση των διαδικασιών, είτε η διόρθωση των πληροφοριακών συστημάτων. Είναι δημοκρατικό σας καθήκον να προσδιορίσετε που ακριβώς τίθεται το πρόβλημα και να προβείτε σε δημόσια και ανοιχτή διαβούλευση για την επίλυσή του, αντί να προβαίνετε σε νομοθετικές ρυθμίσεις που δημιουργούν νέα προβλήματα χωρίς να λύνουν τα παλιά. Πως γίνεται να προλαβαίνετε να εκδώσετε τις ανακλητικές πράξεις, αλλά όχι να τις αναρτήσετε διαδικτυακά; Είναι τελείως δυσανάλογο και απρόσφορο όταν αντιμετωπίζεις ένα διαδικαστικό πρόβλημα που καθιστά αδύνατη την εφαρμογή ενός νόμου να επιλέγεις την αναθεώρηση του νόμου και όχι της διαδικασίας. Επαναλαμβάνουμε: εάν πρόκειται για θέμα διαδικασίας ή τεχνικό θέμα διαλειτουργικότητας συστημάτων, ως εργαζομένο όλοι από κοινού για να το επιλύσουμε άμεσα με σεβασμό στο δικαίωμα του πολίτη να πληροφορείται τις δράσεις της δημόσιας διοίκησης.

(δ) Σκοπός των ρυθμίσεων διαφάνειας, όπως η Διαύγεια, είναι η προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, όχι η διευκόλυνση της διοίκησης: το επιχείρημα της υπονόμησης της Διαύγειας “επειδή διευκολύνει τη δημόσια διοίκηση” στερείται οποιουδήποτε ερείσματος νομικού, ηθικού ή άλλου. Είναι προφανές ότι η διαφάνεια μπορεί να είναι εξαιρετικά ενοχλητική. Είναι προφανές ότι όταν έχει μάθει κάποιος να δουλεύει με έναν τρόπο δεν θέλει να τον αλλάξει. Είναι προφανές ότι όταν ένα πληροφοριακό σύστημα σου υπαγορεύει έναν τρόπο εργασίας, δεν θέλεις να μπει στον κόπο να το αλλάξεις, ακόμη κι αν ξέρεις ότι αυτός ο τρόπος δεν είναι ο ορθός. Αλλά είναι προφανέστερο ότι όταν έχεις ένα έννομο αγαθό που λέγεται το δικαίωμα του πολίτη στο να ελέγχει άμεσα τη δράση της δημόσιας διοίκησης μέσα από την πρόσβαση στην οικονομική πληροφορία όταν αυτή εκδίδεται κι ένα άλλο αγαθό που λέγεται “διευκόλυνση της διοίκησης” θα πρέπει να επιλέξεις το πρώτο. Η διαφάνεια είναι σημαντικότερη από τη διευκόλυνση.

(ε) Η τελευταία πρόταση της επιχειρούμενης τροπολογίας είναι εξαιρετικά ασαφής και άρα

προβληματική: Τι ακριβώς σημαίνει: “Ειδικά για το τρέχον έτος, η προθεσμία ανάρτησης στο πρόγραμμα “Διαύγεια” παρατείνεται έως δέκα (10) ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος”; Δεν είναι σαφές:

- εάν αφορά στο σύνολο των πράξεων της δημόσιας διοίκησης ή μόνο για τις ανακλητικές πράξεις
- εάν η προθεσμία των δέκα ημερών αφορά στις πράξεις ανακλήσεως του 2015 και άρα μεταθέτει την προθεσμία για τις 10 Φεβρουαρίου του 2016 ή πρόκειται για κάτι άλλο.

Όπως προκύπτει από την εκτεταμένη συζήτηση που έχει ξεκινήσει με αφορμή το θέμα της τροπολογίας της Διαύγειας, το όλο ζήτημα δεν είναι ούτε απλό, ούτε διαδικαστικό, ούτε προφανές.

Αυτό απηχεί και η πρόταση της προέδρου της Βουλής, κας Κωνσταντοπούλου που ζήτησε να συζητηθεί το όλο θέμα σε ξεχωριστή συνεδρία και όχι ως αντικείμενο του νομοσχεδίου «Εκδημοκρατισμός της διοίκησης- Καταπολέμηση Γραφειοκρατίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση - Αποκατάσταση Αδικιών και άλλες διατάξεις». Αδικεί τόσο τους στόχους του νομοσχεδίου, όσο και τη σημασία της Διαύγειας μία τόσο αποσπασματική προσέγγιση.

Υπάρχει και σε κάθε περίπτωση πρέπει να βρεθεί ο χρόνος για μια ουσιαστική συζήτηση του ζητήματος.

Επαναλαμβάνουμε ότι το θέμα της Διαύγειας είναι εθνικό. Αφορά όλους μας και δεν επιθυμούμε να γίνει σε καμία περίπτωση αντικείμενο μικροκομματικής εκμετάλλευσης.

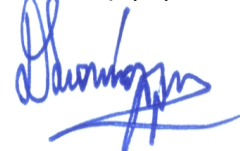
Για το λόγο αυτό σας προτείνουμε τις ακόλουθες ενέργειες:

- ανάκληση της τροπολογίας
- εισαγωγή ρυθμίσεων που ενισχύουν το ρόλο της Διαύγειας με επέκταση του πεδίου εφαρμογής της στο σύνολο των πράξεων της διοικήσεως εκτός εκείνων που αφορούν σε εθνική ασφάλεια, ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, εμπιστευτική πληροφορία και απόρρητα αναγνωρισμένα από το νόμο
- ενίσχυση της Διαύγειας με τη διασύνδεσή της με όλα τα βασικά πληροφορικά συστήματα του δημοσίου ώστε να μειωθεί το διοικητικό κόστος που απαιτείται για τη χειρωνακτική ανάρτηση των αποφάσεων, πχ το με <http://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis/m-khmdhs>
- το [opengov](http://www.opengov.gr) να θεσμοθετηθεί ώστε να δημοσιεύονται υποχρεωτικά έγκαιρα όλες οι προσκλήσεις για προσλήψεις μετακλητών από όλους τους φορείς του δημοσίου καθώς και να γίνεται έγκαιρα διαβούλευση όλων των νομοσχεδίων και κανονιστικών πράξεων.
- δημιουργία ομάδας εργασίας για τη διαδικαστική και τεχνολογική (διαλειτουργικότητα) του προβλήματος των ανακλητικών πράξεων. Η ΕΕΛ/ΛΑΚ ανήκει στα 29 μεγαλύτερα ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και μπορεί να συνεισφέρει άμεσα με τεχνογνωσία του υψηλότερου επιπέδου. Κατά καιρούς έχει αντιμετωπίσει τέτοιου είδους τεχνικά και διαδικαστικά προβλήματα με ιδιαίτερη επιτυχία και με τη συμμετοχή των πανεπιστημίων, της κοινωνίας των πολιτών και των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας. Επίσης έχουμε κάνει επανειλημμένως πρόταση στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης σε σχέση με τη σύσταση ομάδας εργασίας για την εφαρμογή του Πλαισίου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και την πραγματική εφαρμογή της Διαλειτουργικότητας όπως αυτή προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Γνωρίζοντας την ευαισθησία της κυβέρνησής σας σε θέματα ανοιχτότητας, διαφάνειας, συμμετοχής και λογοδοσίας καθώς και τις προεκλογικές σας δεσμεύσεις για ενίσχυση του προγράμματος Διαύγεια, αλλά και την αντίδρασή σας ως αντιπολίτευση σε κάθε δράση που θα μπορούσε να υπονομεύσει την λειτουργία της Διαύγειας, είμαστε βέβαιοι ότι θα αντιμετωπίσετε το πρόβλημα με τη δέουσα σοβαρότητα και σεβασμό στο θεσμό της διαφάνειας, θα αποσύρετε την τροπολογία και θα συστήσετε άμεσα ομάδα εργασίας για την επίλυση του διαδικαστικού προβλήματος της ταυτόχρονης δημοσίευσης και ανάρτησης των

ανακλητικών πράξεων της δημόσιας διοίκησης.

Με εκτίμηση,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Διομήδης Σπινέλλης', written in a cursive style.

Ο Πρόεδρος ΔΣ
Διομήδης Σπινέλλης